Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl

Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

CENTRALNA KOMISJA EGZAMINACYJNA

EGZAMIN MATURALNY

W ROKU SZKOLNYM 2017/2018

GEOGRAFIA

POZIOM ROZSZERZONY

FORMUŁA OD 2015

(„NOWA MATURA”)

ZASADY OCENIANIA ROZWIĄZAŃ ZADAŃ

ARKUSZ MGE-R1

MAJ 2018

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 3.4) Zdający charakteryzuje strefy klimatyczne […].

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
C., E.

Zadanie 2.1. (0–1)

III etap edukacyjny I. Korzystanie z różnych źródeł informacji geograficznej.	III etap edukacyjny 1.4) Zdający identyfikuje […] odpowiadające sobie obiekty geograficzne na […] zdjęciach lotniczych […] oraz mapach […]. 1.7) Zdający lokalizuje na mapach […] najważniejsze obiekty geograficzne na świecie […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
C.

Zadanie 2.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 3.1) Zdający wyjaśnia mechanizm cyrkulacji powietrza w strefie międzyzwrotnikowej […]. 4.6) Zdający objaśnia mechanizm powstawania i układu powierzchniowych prądów morskich […] oraz ich wpływ na warunki klimatyczne i środowisko życia wybrzeży.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
zimnym, mgły, zstępujących

Zadanie 3. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający opisuje występowanie i zasoby wód […] na lądach ([…] wody podziemne). 4.8) Zdający […] ocenia […] gospodarcze znaczenie wód podziemnych.

Schemat punktowania
2 p. – za poprawną cechę i poprawne wyjaśnienie.
1 p. – za poprawną cechę albo poprawne wyjaśnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Cecha:
- Oba rodzaje wód pod działaniem ciśnienia hydrostatycznego samoczynnie wznoszą się ku górze.
- Warstwa wodonośna, w której występują oba rodzaje wód, leży między dwoma warstwami skał nieprzepuszczalnych, zwykle w niecce geologicznej.

Wyjaśnienie:
Wody w studni artezyjskiej są dogodniejsze w pozyskiwaniu, ponieważ samoczynnie wypływają ponad powierzchnię gruntu i dzięki temu nie trzeba ich wypompowywać. Wody subartezyjskie tylko podpływają do góry, więc muszą być wypompowywane spod powierzchni terenu.

Zadanie 4.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 4.11) Zdający wskazuje na mapach zasięg obszarów współcześnie zlodzonych […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
C.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 4.2. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 3.5) Zdający rozpoznaje strefę klimatyczną i typ klimatu na podstawie rocznego przebiegu temperatury powietrza i sum opadów.

Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Dikson – B, Saratów – A, Wierchojańsk – D

Zadanie 5. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 5.5) Zdający charakteryzuje główne procesy wewnętrzne prowadzące do urozmaicenia powierzchni Ziemi – wulkanizm, […] ruchy skorupy ziemskiej […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawne wyjaśnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowa odpowiedź
Występowanie wulkanów nawiązuje do przebiegu granicy płyty pacyficznej z innymi płytami litosfery. W strefie „pacyficznego pierścienia ognia" dominuje podsuwanie się płyty oceanicznej pod kontynentalną (subdukcja).

Zadanie 6.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 4.3) Zdający charakteryzuje […] typy genetyczne jezior […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 6.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 4.2) Zdający opisuje występowanie i zasoby wód […] na lądach (jeziora […]). 4.3) Zdający charakteryzuje […] typy genetyczne jezior […]. III etap edukacyjny 4.5) Zdający wymienia główne rodzaje zasobów naturalnych Polski […] wód […] opisuje ich rozmieszczenie […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Zadanie 7.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawione na […] schematach […]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi. III etap edukacyjny 2.2) Zdający […] podaje cechy ruchu obrotowego […].

Schemat punktowania
1 p. – za wybór właściwego punktu i poprawne uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
1.

Przykładowe uzasadnienie
Punkt 1 porusza się z większą prędkością liniową niż punkt 2, gdyż jest położony w niższej szerokości geograficznej (bliżej równika), a wraz ze zmniejszaniem się szerokości geograficznej zwiększa się długość drogi, którą punkt musi pokonać w ciągu doby.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 7.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi. 2.4) Zdający oblicza wysokość górowania Słońca w dowolnym miejscu na Ziemi w dniach równonocy i przesileń.

Schemat punktowania
1 p. – za wybór właściwego punktu i poprawne uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
2.

Przykładowe uzasadnienie
W dniu 22 czerwca Słońce góruje na większej wysokości nad horyzontem w punkcie 2, gdyż ten punkt znajduje się bliżej zwrotnika Raka, nad którym Słońce w tym dniu góruje w zenicie.

Zadanie 8. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe, funkcjonalne i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 2.3) Zdający wskazuje konsekwencje ruchów Ziemi. 2.5) Zdający oblicza szerokość geograficzną dowolnego punktu na powierzchni Ziemi na podstawie wysokości górowania Słońca w dniach równonocy i przesileń. III etap edukacyjny 2.2) Zdający posługuje się ze zrozumieniem pojęciami: czas słoneczny i czas strefowy […].

Schemat punktowania
2 p. – za poprawny sposób obliczenia współrzędnych geograficznych i poprawne wyniki.
1 p. – za poprawny sposób obliczenia szerokości geograficznej i poprawny wynik albo za poprawny sposób obliczenia długości geograficznej i poprawny wynik.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Poprawna odpowiedź
Szerokość geograficzna
90° – 39°55' = 50°05'
Długość geograficzna
Różnica czasu wynosi 78 minut i 40 sekund
78 minut i 40 sekund : 4 (°) = 19°40′

Szerokość geograficzna: 50°05′N, długość geograficzna 19°40′E

Zadanie 9. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie mapy topograficznej […].

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Obszar rezerwatu jest przecięty doliną rzeki Sanki.
- Dolina jest wąska i ma stoki o dużym nachyleniu.
- Dno doliny i jej stoki są zalesione.
- Stoki doliny charakteryzują się obecnością urwisk skalnych.
- Występuje jaskinia krasowa (Jaskinia Nad Matką Bożą).
- Występują duże deniwelacje terenu (wysokość względna wzniesienia Kochanka w stosunku do dna doliny Sanki przekracza 55 m).

Zadanie 10. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] i społeczno-gospodarczego […] na podstawie mapy topograficznej […].

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Nastąpiły zmiany rzeźby z powodu wykonywania prac ziemnych (wyrównano teren i wykonano przekop, którym przebiega autostrada, charakteryzujący się obecnością skarp ziemnych).
- W pasie autostrady z powodu wycięcia lasu i usunięcia gleby przekształceniu uległy naturalne siedliska roślin i zwierząt.
- Zmieniono stosunki wodne – przecięto autostradą odcinek dopływu rzeki Sanki, a powierzchnia bagna uległa zmianie.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 11. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie mapy topograficznej […]. 5.6) Zdający charakteryzuje zjawiska wietrzenia fizycznego i chemicznego (np. kras […]) oraz opisuje produkty i formy powstałe w wyniku tych procesów.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
C1

Zadanie 12. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie mapy […] tematycznej. 5.1) Zdający opisuje skład mineralogiczny skorupy ziemskiej, główne grupy i rodzaje skał […]. 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne […] w dziejach Ziemi […].

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
P, F, F

Zadanie 13. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] i społeczno-gospodarczego […] na podstawie mapy topograficznej […]. III etap edukacyjny 4.5) Zdający wymienia główne rodzaje zasobów naturalnych Polski […] surowców mineralnych […] opisuje ich rozmieszczenie i określa znaczenie gospodarcze.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
C., D.

Zadanie 14. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.2) Zdający oblicza powierzchnię na podstawie map wykonanych w różnych skalach.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawny sposób obliczenia i poprawny wynik.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
Skala 1 : 25 000
1 cm – 0,25 km
1 cm^2 – 0,0625 km^2
x cm^2 – 0,75 km^2
x = 12 cm^2

Zadanie 15. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 5.1) Zdający opisuje […] główne grupy i rodzaje skał […].

Schemat punktowania
2 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające plutoniczną (głębinową) genezę kryształów i wulkaniczną genezę ciasta skalnego.
1 p. – za poprawne wyjaśnienie uwzględniające genezę kryształów albo genezę ciasta skalnego.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
– W czasie krzepnięcia magmy zaznaczyły się dwa oddzielne etapy krystalizacji. Początkowo, w warunkach plutonicznych sprzyjających krystalizacji, wykrystalizowały się prakryształy. Ciasto skalne powstało w warunkach wulkanicznych później, w wyniku szybkiego krzepnięcia pozostałej części stopu.
– Część minerałów wytworzyła się w pierwszym etapie krystalizacji skały w postaci wyraźnych prakryształów (kryształów), stygnąc wolno w głębi skorupy ziemskiej. Ciasto skalne powstało w fazie szybkiego stygnięcia lawy, wskutek przemieszczenia magmy w chłodniejszy rejon skorupy ziemskiej (lub wylania się lawy na powierzchnię), gdzie nie było dogodnych warunków dla powolnej krystalizacji minerałów.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 16.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawione na […] schematach […]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 5.2) Zdający charakteryzuje najważniejsze wydarzenia geologiczne […] w dziejach Ziemi […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawne uzupełnienie schematu.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B-F-E-D

Zadanie 16.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.4) Zdający interpretuje zjawiska geograficzne przedstawione na […] schematach […]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego […]. III etap edukacyjny 4.5) Zdający wymienia główne rodzaje zasobów naturalnych Polski […] surowców mineralnych […], opisuje ich rozmieszczenie i określa znaczenie gospodarcze.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawne uzasadnienie.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Złoża soli dzięki obecności wysadu zalegają tutaj stosunkowo płytko (ok. 300 m), dlatego ich eksploatacja jest opłacalna i możliwa z technicznego punktu widzenia.
- Wysad solny stanowi duże, zwarte złoże, które dzięki temu jest opłacalne w eksploatacji.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 17.1. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie mapy […] tematycznej. 5.2) Zdający charakteryzuje […] zlodowacenia […]. 10.2) Zdający […] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Schemat punktowania
2 p. – za dwa poprawnie wypełnione wiersze.
1 p. – za jeden poprawnie wypełniony wiersz.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
C, Karkonoski
A, Gór Stołowych

Zadanie 17.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego […] na podstawie mapy […] tematycznej. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 5.2) Zdający charakteryzuje […] zlodowacenia […]. 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych […]. 10.2) Zdający […] określa cechy środowiska decydujące o krajobrazie wybranych krain geograficznych Polski.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 18. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 6.3) Zdający wyjaśnia piętrowość roślinną na Ziemi […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
A.

Zadanie 19.1. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego […]. 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych […] oraz ocenia ich przydatność rolniczą. III etap edukacyjny 3.4) Zdający […] wykazuje wpływ klimatu na zróżnicowanie roślinności i gleb na Ziemi.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
3

Zadanie 19.2. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących środowiska przyrodniczego […].	IV etap edukacyjny 6.1) Zdający charakteryzuje procesy glebotwórcze i omawia cechy głównych rodzajów gleb strefowych […]. III etap edukacyjny 3.4) Zdający […] wykazuje wpływ klimatu na zróżnicowanie roślinności i gleb na Ziemi.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
2

Zadanie 20. (0–2)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 7.3) Zdający odczytuje […] aktualny podział polityczny. 8.9) Zdający charakteryzuje strukturę etniczną i narodowościową ludności świata. IV etap edukacyjny − zakres podstawowy 2.15) Zdający wyjaśnia współczesne zmiany na mapie politycznej świata.

Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
D, C, A

Zadanie 21.1. (0–1)

IV etap edukacyjny − zakres podstawowy III. Rozumienie relacji człowiek – przyroda − społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny − zakres podstawowy 1.1) Zdający wyróżnia i charakteryzuje obszary o optymalnych i trudnych warunkach do zamieszkania w skali globalnej i regionalnej; formułuje prawidłowości rządzące rozmieszczeniem ludności na świecie.

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
A.1, B.5

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 21.2. (0–1)

IV etap edukacyjny − zakres podstawowy I. Wykorzystywanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów […] społecznych […].	IV etap edukacyjny − zakres podstawowy 1.4) Zdający wyjaśnia procesy urbanizacyjne na świecie […].

Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych argumentów.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Rozszerzanie się stref zurbanizowanych jest możliwe dzięki rozwojowi komunikacji (metro, systemy wielopasmowych dróg, rozpowszechnienie motoryzacji indywidualnej) umożliwiającemu dostęp do miasta.
- W miastach przestał rozwijać się tradycyjny przemysł, który w fazie urbanizacji wstępnej stanowił główne miejsce pracy mieszkańców miast. Przyczyniło się to do przenoszenia się ludności na tereny podmiejskie o lepszym komforcie życia i do spadku gęstości zaludnienia w centrach miast.
- Na obszarze C rozwija się przemysł nowoczesny, który nie wymaga dużej liczby pracowników, lecz raczej wysokich kwalifikacji pracowników i czystego środowiska przyrodniczego, lokalizowany na ogół na terenach podmiejskich.
- Obszar C leży w krajach wysoko rozwiniętych, których ludność stać na domy poza miastem i dojeżdżanie do pracy w miastach. Dzięki rozwojowi w tych krajach nowej formy pracy, jaką jest telepraca, część ludności może pracować w miejscu zamieszkania.

Zadanie 22. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 7.3) Zdający odczytuje na mapach aktualny podział polityczny. 8.9) Zdający charakteryzuje strukturę etniczną i narodowościową ludności świata. 8.12) Zdający wskazuje przyczyny […] upowszechnienia się wybranych języków na świecie.

Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawnie uzupełnione wiersze.
1 p. – za dwa poprawnie uzupełnione wiersze.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Falklandy (*Malwiny*) E
Kanada B
Gujana C

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 23.1. (0–1)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 8.3) Zdający analizuje przestrzenne różnice w wielkości wskaźników: urodzeń, zgonów i przyrostu naturalnego. 8.4) Zdający opisuje etapy rozwoju demograficznego ludności na przykładach z wybranych państw świata.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Zadanie 23.2. (0–1)

IV etap edukacyjny − zakres podstawowy I. Wykorzystywanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów […] społecznych […].	IV etap edukacyjny − zakres podstawowy 1.2) Zdający charakteryzuje główne procesy demograficzne (fazy przejścia demograficznego i przejścia epidemiologicznego) na przykładzie całego świata i poszczególnych kontynentów.

Schemat punktowania
1 p. – za podanie dwóch poprawnych przyczyn społeczno-ekonomicznych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Wraz z rozwojem gospodarczym następuje zmiana dominującego w społeczeństwie modelu rodziny z wielodzietnej na małodzietną.
- Odkładanie w czasie przez kobiety decyzji o urodzeniu pierwszego dziecka.
- Upowszechnienie metod planowania rodziny.
- Realizacja przez kobiety ambicji edukacyjnych i zawodowych.
- Spadek analfabetyzmu kobiet.
- Migracje ludności ze wsi do miast.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 24. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska […] społeczno-gospodarczego […]. 8.8) Zdający wyjaśnia zróżnicowanie struktury zatrudnienia w wybranych państwach […].

Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne argumenty.
1 p. – za dwa poprawne argumenty.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
- Mężczyźni są chętniej niż kobiety zatrudniani przez pracodawców, gdyż są zwykle bardziej dyspozycyjni w pracy, a kobiety częściej przebywają na urlopach wychowawczych lub macierzyńskich.
- Mężczyźni wykonują zwykle szerszy zakres prac fizycznych, które nie są wskazane dla kobiet.
- Część kobiet nie podejmuje pracy z powodu wysokich zarobków współmałżonka.
- Kobiety wcześniej niż mężczyźni przechodzą na emeryturę.

Zadanie 25. (0–2)

IV etap edukacyjny II. Analiza i wyjaśnianie problemów demograficznych społeczeństw.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska […] społeczno-gospodarczego […]. 8.6) Zdający charakteryzuje przyczyny […] migracji ludności […]. 11.4) Zdający analizuje okresowe zmiany salda migracji […] wewnętrznych oraz wyjaśnia ich przyczyny. 11.5) Zdający wyjaśnia zmiany procesów urbanizacyjnych i osadnictwa wiejskiego, wiążąc je z przemianami gospodarczymi i społecznymi w Polsce.

Schemat punktowania
2 p. – za dwa poprawne województwa i dwie poprawne cechy, które wpłynęły na ujemne saldo migracji wewnętrznych.
1 p. – za dwa poprawne województwa i jedną poprawną cechę, która wpłynęła na ujemne saldo migracji wewnętrznych.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
podlaskie, lubelskie (*w dowolnej kolejności*)

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Przykładowe odpowiedzi
- Stosunkowo wysoki poziom bezrobocia na tle kraju, sprzyjający migracji ludności w poszukiwaniu pracy.
- Duży udział w tworzeniu PKB odgrywa rolnictwo stanowiące mało atrakcyjną formę zatrudnienia dla młodych ludzi, którzy z tego powodu poszukują pracy poza województwem.
- Niski udział usług, w tym turystyki, i słabe uprzemysłowienie tych województw, przez co jest mało ofert pracy.
- Są mniej atrakcyjne dla przedsiębiorców z powodu słabiej rozwiniętej infrastruktury technicznej niż w innych regionach kraju, co wpływa na mniejszą podaż miejsc pracy.
- Województwa są położone peryferyjnie w stosunku do głównych centrów gospodarczych kraju, są gorzej skomunikowane siecią dróg i kolei z pozostałym obszarem kraju, dlatego mogą być mniej atrakcyjne dla przedsiębiorców tworzących miejsca pracy.
- Ośrodki wojewódzkie nie stanowią chłonnego rynku pracy, co sprzyja migracji ludności.

Zadanie 26. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.7) Zdający charakteryzuje zmiany w strukturze zużycia energii postępujące wraz z rozwojem gospodarczym państw świata […].

Schemat punktowania
1 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
2010, 1990, 1920, 1950

Zadanie 27. (0–2)

IV etap edukacyjny – zakres podstawowy III. Rozumienie relacji człowiek – przyroda − społeczeństwo w skali globalnej i regionalnej.	IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 3.1) Zdający formułuje problemy wynikające z eksploatowania zasobów odnawialnych […].

Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne przyczyny albo dwa poprawne następstwa.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Przykładowe odpowiedzi
Przyczyny:
- Zapotrzebowanie na energię elektryczną wskutek wzrostu liczby ludności Chin.
- Szybki wzrost gospodarczy Chin, który stwarza zapotrzebowanie na energię.
- Deficyt surowców energetycznych w południowej części Chin.
- Ochrona przed powodziami w dolinie rzeki poniżej zapory.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Negatywne następstwa dla środowiska geograficznego:
- Nacisk masy wody w zbiorniku, naruszający statykę tektoniczną podłoża skalnego regionu.
- Akumulacja osadów na dnie sztucznego zbiornika, wypłycanie się zbiornika i słabsza akumulacja osadów w delcie rzeki.
- Zaburzenie naturalnego reżimu rzecznego i utrudnienie migracji ryb.
- Zmniejszenie lesistości i zakłócenie mikroklimatu regionu.
- Konieczność przymusowych migracji ludności z terenów przeznaczonych do zalania.
- Utrata wartości kulturowych (zalanie zabytków i stanowisk archeologicznych).

Zadanie 28. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych i analizuje zmiany wielkości ich eksploatacji.

Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawnie wypełnione wiersze.
1 p. – za dwa lub trzy poprawnie wypełnione wiersze.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
węgiel kamienny, D
węgiel brunatny, B
ropa naftowa, A
rudy miedzi (miedź), C

Zadanie 29. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska […] społeczno-gospodarczego […]. 9.8) Zdający wskazuje wpływ czynników lokalizacji przemysłu na rozmieszczenie […] wybranych branż. 12.3) Zdający wskazuje obszary występowania podstawowych zasobów naturalnych […]. 12.4) Zdający porównuje […] strukturę produkcji energii elektrycznej w Polsce […]. 12.6) Zdający przedstawia zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r.

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Poprawna odpowiedź
P, F, F

Zadanie 30. (0–2)

IV etap edukacyjny − zakres podstawowy I. Wykorzystywanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów […] gospodarczych […].	IV etap edukacyjny − zakres podstawowy 2.3) Zdający opisuje główne obszary upraw […] na świecie, wyjaśnia ich zróżnicowanie przestrzenne.

Schemat punktowania
2 p. – za cztery poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie lub trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
Chiny, Indonezja, Wietnam, Indie

Zadanie 31. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] i czasowe między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego […]. 12.6) Zdający przedstawia zmiany w gospodarce Polski spowodowane jej restrukturyzacją i modernizacją po 1990 r. III etap edukacyjny 6.1) Zdający wyróżnia główne cechy […] zasiewów […] w Polsce na podstawie analizy […] danych liczbowych.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B2

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Zadanie 32. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] i czasowe między wybranymi elementami środowiska […] społeczno-gospodarczego […]. 12.2) Zdający wskazuje zmiany strukturalne zachodzące w polskim rolnictwie. III etap edukacyjny 6.1) Zdający wyróżnia główne cechy struktury […] wielkości gospodarstw rolnych […] w Polsce na podstawie analizy […] wykresów.

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Przykładowe odpowiedzi
- Niski udział dużych gospodarstw ogranicza możliwości stosowania mechanizacji podnoszącej wydajność produkcji.
- Duży udział małych gospodarstw, które prowadzą głównie gospodarkę samozaopatrzeniową.
- W Polsce przeważają małe i średnie gospodarstwa, które są w większości niskotowarowe.
- Duży udział małych gospodarstw ogranicza specjalizację produkcji rolniczej i przyczynia się do niższych dochodów z produkcji rolnej.

Zadanie 33. (0–2)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.13) Zdający analizuje […] strukturę towarową eksportu […] w wybranych państwach.

Schemat punktowania
2 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawne odpowiedzi
E, C, B

Zadanie 34. (0–1)

IV etap edukacyjny − zakres podstawowy I. Wykorzystywanie różnych źródeł informacji do analizy i prezentowania współczesnych problemów […] gospodarczych […].	IV etap edukacyjny − zakres podstawowy 2.1) Zdający klasyfikuje państwa na podstawie analizy wskaźników rozwoju […] gospodarczego […]. III etap edukacyjny 9.1) Zdający wykazuje się znajomością podziału politycznego Europy.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Schemat punktowania
1 p. – za dwie poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
Rumunia, Albania

Zadanie 35.1. (0–1)

IV etap edukacyjny IV. Pozyskiwanie, przetwarzanie oraz prezentowanie informacji na podstawie różnych źródeł informacji geograficznej […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego (np. ukształtowanie i rzeźbę terenu […]) na podstawie map […].

Schemat punktowania
1 p. – za trzy poprawne odpowiedzi.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawne odpowiedzi
P, F, F

Zadanie 35.2. (0–2)

IV etap edukacyjny III. Proponowanie rozwiązań problemów występujących w środowisku geograficznym […].	IV etap edukacyjny 1.3) Zdający odczytuje i opisuje cechy środowiska przyrodniczego (np. ukształtowanie i rzeźbę terenu […]) na podstawie map […]. 1.5) Zdający formułuje zależności przyczynowo-skutkowe […] między wybranymi elementami środowiska przyrodniczego i społeczno-gospodarczego oraz dokonuje ich weryfikacji, wykorzystując mapy tematyczne. 9.10) Zdający charakteryzuje znaczenie usług materialnych […].

Schemat punktowania
2 p. – za wskazanie właściwego wariantu drogi oraz podanie dwóch poprawnych cech i dwóch poprawnych uzasadnień korzystniejszego przebiegu drogi względem pozostałych wariantów dróg.
1 p. – za wskazanie właściwego wariantu drogi oraz podanie jednej poprawnej cechy i poprawne uzasadnienie korzystniejszego przebiegu drogi względem pozostałych wariantów dróg.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższych kryteriów.

Poprawna odpowiedź
2

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl

Przykładowe odpowiedzi
Cecha: Najkrótsza droga.
Uzasadnienie:
– Budowa drogi pochłonie mniej materiałów, a zatem koszty jej budowy będą najniższe.
– Pokonanie drogi wymaga mniej czasu.

Cecha: Najmniejsze deniwelacje terenu (najmniejsze różnice w wysokości profilu podłużnego drogi).
Uzasadnienie:
– Korzystanie z drogi o większych nachyleniach wymaga zużycia większej ilości paliwa.
– Korzystanie z drogi o większych nachyleniach jest mniej bezpieczne dla podróżujących samochodami.

Cecha: Najmniejsza krętość drogi.
Uzasadnienie:
– Zakręty na drogach są niebezpieczne dla podróżnych.
– Obecność zakrętów zwiększa koszt budowy i utrzymania drogi, a zmniejsza prędkość jazdy.

Zadanie 36. (0–1)

IV etap edukacyjny I. Dostrzeganie prawidłowości dotyczących […] gospodarki człowieka oraz wzajemnych powiązań i zależności w systemie człowiek − przyroda − gospodarka.	IV etap edukacyjny 9.10) Zdający charakteryzuje znaczenie usług materialnych […]. 9.13) Zdający analizuje kierunki geograficzne i strukturę towarową eksportu i importu w wybranych państwach. IV etap edukacyjny – zakres podstawowy 2.8) Zdający charakteryzuje […] zróżnicowanie […] struktury wykorzystania surowców energetycznych na świecie […].

Schemat punktowania
1 p. – za poprawną odpowiedź.
0 p. – za odpowiedź, która nie spełnia powyższego kryterium.

Poprawna odpowiedź
B.

Arkusze do pobrania: Arkuszmaturalny.pl
Książki do matury: Sklepmaturalny.pl